

en Anden, saaledes er der heller Intet i veien for, at det kan bestemmes, at det er en Ret, der kan tilkomme Boet under visse Omstændigheder. Men det har ikke Noget at gjøre med dette Forhold. Her er Reglen, at det er for den eventuelle Enke og ikke for Manden og hans Bøne, paa hvis Levetid Fæstet er indgaaet; thi i sidste Fald kunde Fæstet forsvantes, saalænge nogen af Contrahenterne var ilve. Men det er for den eventuelle Enke, og fra det Dieblif af, hun gifter sig paany, har hun ophørt at være Enke. Det er fra den almindelige Rets Opfattelses Side, at det forekommer mig at være klart, og jeg har ikke kunnet bringe det over min logiske Samvittighed at gaae ind derpaa, selv om der var store Fordele at optaae ved et saadant Bud. Det forekommer mig at være den naturlige Følge af bestemte Forudsætninger. Men jeg erkjender saalangt fra, at det skulde være nogen Fordeel ved denne Bestemmelse, at jeg tværtimod er overbevist om, at det Forhold, der derved tilveiebringes, er fordærveligt og forkasteligt fra enhver Side. Jeg kan i den Henseende henvise til Udvalgets Betænkning, hvis udførlige Optrænger herom jeg ikke skal gjentage.

Jeg skal kun i Korthed resumere det derhen, at det er forkasteligt med Hensyn til det nye Egtteskab. Det er umuligt at see af Lovudkastet, som det foreligger, hvad Meningen er, om det er den, at Enken vedbliver at være Fæster, saaledes at hun altsaa skulde være den, der har hele Myndigheden og paa hvem hele Ansvaret hviler, saaledes at Manden kun bliver hendes Volskaar med ægtefællelige Rettigheder. Hvis det er Meningen, da strider det mod alle mulige fornuftige Begreber og mod den danske Lov, at Manden skulde være Boets Bøerge med Hensyn til andre Formuesforhold og med Hensyn til alle Familieantagender, men en aldeles uvedkommende Person med Hensyn til det, som var Boets Hovedsag, nemlig Fæstet. Man har fremtænde hendiist til en Statsforfatning, hvor Sligt kan indtræde, ligesom ogsaa til et vist Forhold, der betegnedes ved Jordemodermænd; men hvilken af Delene jeg end seer hen til, kan jeg ikke erkjende det som ønskeligt. Er Forudsætningen den, at Enken ophører at være

myndig ikke blot i borgerlig, men ogsaa i Fæstehenseende, og saaledes bliver den nye Mand underdanige Hustru, medens han bliver Manden paa Gaarden, da er der paatvingen Godsleieren en Fæster, som han ikke selv har antaget, og det under de uheldigste Forhold, der kan tænkes. Ved Livsfæste har vel dette lange Forhold sine betænkelige Sider; men naar vedkommende Fæster er valgt af Godseieren selv — det staaer i hans Magt at lade fæste, hvem han vil — da kan han dog see hen til personlige Garantier, og det er Gud og Hvermand bitterligt, at den nye Fæsters Personlighed er Noget, som enhver Godseier tager meget Hensyn til, og han vil da kunne have den Garanti, at deres Interesser ere identiske; thi er det for Fæsterens Levetid, har den dog Analogi med en virkelig Eiers Interesse; men dette falder bort her; thi det er givet, at han skal fra træde ikke efter et vist Aaremaal, men efter Udløbet af en Andens Levetid, og derfor kan jeg ikke Andet end optage den Paastand, som et æret Medlem af Udvalget fremsførte, at det er en Fristelse til at lade Gaarden forfalde og udpine Jorden, thi han veed ikke, hvilket Dieblif han skal aflevere den. Hvad han derimod har tjent sig i Contanter, det kan han tage med sig, naar Bønen dør. Det er paa en Maade at sætte sig selv en Enkepension, thi han er vel sin Bønes Mand, men maa dog sikke sig en Tilværelse, naar det Forhold, hvorunder han hidtil har levet, falder bort. Det Gæste, der anføres for det Møbsatte, er den store Fristelse, der skulde være for Enken til at indgaae, hvad et Medlem af Udvalget behagede at kalde et polst Egtteskab. Saadanne Tilfælde kunne vistnok eksistere; men det vilde være en stor Fornærmelse imod Enkerne blandt Almenen at forudsætte det som Noget, der var saa om sig grivende, at det skulde kræve indgribende Foranstaltninger. Det er ganske vist, at ugifte Piger kunne have uægte Børn, og at Intet er sikkrere til at forhindre det end at gifte dem bort; men man har dog ikke troet at burde gribe til extraordinære Foranstaltninger for at sikke sig mod, at Pigerne fik uægte Børn, og jeg veed ikke, hvorfor man da nu ved dette Forhold troer at burde tage slige abnorme Forholdsregler. Jeg skal ikke nægte, at jeg troer, det overstiger